

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

REGLER
Dnr GU 2023/1123

ROLLER, ANSVAR OCH BEFOGENHETER INOM HÅLLBAR UTVECKLING OCH MILJÖLEDNINGSSYSTEM

Publicerad	medarbetarportalen.gu.se/styrdokument samt gu.se/miljo
Beslutsfattare	Rektor
Ansvarig funktion	GU Fastighet och hållbar utveckling
Beslutsdatum	2012-11-19. Reviderat 2014, 2016 och 2023-05-04
Giltighetstid	Tillsvidare
Sammanfattning	Detta dokument klargör och definierar roller, ansvar och befogenheter inom hållbar utveckling och miljöledningssystem inom Göteborgs universitet. Dokumentet ingår i Göteborgs universitets styrdokument samt miljöhandbok och tydliggör ansvarsfördelningen för hållbar utveckling och miljöledningssystem inom linjeorganisationens tre organisatoriska nivåer: universitets-, fakultets- och institutionsnivå. Det här styrdokumentet kompletteras av andra dokument i universitetets miljöhandbok.

1. Bakgrund

Göteborgs universitet har sedan 2004 ett miljöledningssystem som är certifierat enligt ISO 14001 och registrerat enligt EMAS (Eco-Management and Audit Scheme), vilket innebär att vi ständigt förbättrar verksamheten i syfte att minska den negativa miljöpåverkan och stärka den positiva påverkan för hållbar utveckling genom forskning, utbildning och samverkan med samhället. I miljöpolicy¹ slås fast att Göteborgs universitet skall vara ett av de ledande universiteten i världen för utbildning och forskning inom hållbar utveckling och miljö.

I Göteborgs universitets vision 2021–2030 fastslås att universitetet genom utbildning och forskning ska verka för en långsiktig och hållbar samhällsutveckling. Universitetet ska förstärka sitt bidrag till målsättningarna för hållbar utveckling som fastlagts av FN:s generalförsamling i Agenda 2030. Arbetet med hållbar utveckling vid Göteborgs universitet påverkas även av svensk miljölagstiftning samt förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.

I ett ledningssystem är ledningens roll central och detta tydliggörs i standarden ISO14001:2015 där ledningen² ansvarar för miljöledningssystemets integrering i organisationens strategiska och operativa verksamhetsprocesser, för mål- och resultatuppfyllelse samt att nödvändiga resurser avsätts. Ledningen har ett tydligt ansvar att leda och stödja övriga befattningshavare och medarbetare så att de bidrar till ett väl fungerande miljöledningssystem.

Rektor är ansvarig för, och beslutar om, miljöledningssystemet vid Göteborgs universitet. Rektor ansvarar för delegation och uppdrag till relevanta nivåer i organisationen. Ansvar och befogenheter följer universitetets arbetsordning och rektors delegationsordning³.

2. Syfte

Det här regeldokumentet klargör, definierar och fördjupar de skrivningar om linjeorganisationens ansvar, roller och befogenheter för hållbar utveckling och miljöledningssystemet som regleras i universitetets arbetsordning och rektors delegationsordning.

3. Omfattning

Detta dokument omfattar hela Göteborgs universitet.

4. Roller och ansvar

Följande ansvar gäller på universitetets tre organisatoriska nivåer: universitets-, fakultets- och institutionsnivå. Vidaredelegering är möjlig för de ledande funktioner som anges i detta dokument.

4.1 Universitetsnivå

¹ https://medarbetarportalen.gu.se/digitalAssets/1807/1807871_miljopolicy.pdf

² Med ledningen avses universitetsledningen samt chefer i linjeorganisation på fakultets- och institutionsnivå (motsvarande)

³ <http://medarbetarportalen.gu.se/styrdokument/organisation/>

4.1.1 Universitetsstyrelsen

Universitetsstyrelsen ansvarar för universitetets vision och beslutar om de universitetsgemensamma målen och strategierna inom hållbar utveckling.

4.1.2 Rektor

Rektor ansvarar för att, utifrån de universitetsgemensamma målen och strategierna, skapa en universitetsövergripande verksamhetsplan med prioriterade aktiviteter inom hållbar utveckling.

Rektor är ansvarig för hållbar utveckling och miljöledningssystemet inom Göteborgs universitet. Rektor ansvarar för delegation av beslutsmandat och uppdrag till relevanta nivåer i organisationen.

Rektor ska tydligt visa ledarskap och åtagande i fråga om miljöledningssystemet genom att⁴:

- Säkerställa att policy och mål inom hållbar utveckling är upprättade och är förenliga med universitetets strategiska inriktning och förutsättningar.
- Säkerställa att miljöledningssystemets krav integreras i universitetets verksamhetsprocesser.
- Säkerställa resurser och kompetens för att uppfylla kraven i miljöledningssystemet.
- Kommunicera betydelsen av att arbetet med hållbar utveckling leds och styrs på ett väl fungerande sätt och att kraven i miljöledningssystemet uppfylls.
- Främja ständiga förbättringar i arbetet med hållbar utveckling och miljöledning i syfte att uppnå avsedda resultat.
- Ge stöd till andra relevanta underliggande befattningshavare så att de tydligt utövar sitt ledarskap på ett sätt som är tillämpligt inom deras ansvarsområden.

4.1.3 Universitetsdirektör

Rektor har delegerat till universitetsdirektören att övergripande ansvara för och förvalta universitetets miljöledningssystem i enlighet med Bilaga 1. Universitetsdirektören ansvarar också för hållbar utveckling och miljöledningssystem inom Gemensamma förvaltningen enligt rektors delegationsordning. Detta innebär konkret att:

- Utse miljösamordnare med tydligt uppdrag och i omfattning utifrån verksamhetens behov.
- Säkerställa resurser och kompetens för att uppfylla kraven i miljöledningssystemet.
- Tillämpa universitetets regler och rutiner för miljö- och hållbarhetsarbetet samt för arbetsmoment som kan orsaka negativ miljöpåverkan eller överträdelse av miljölagstiftning.
- Planera, genomföra och följa upp de uppdrag som ges till universitetsdirektören i universitetets verksamhetsstrategier och -planer avseende hållbar utveckling och miljöledning.

⁴ Följande punkter utgår från kraven på högsta ledningen enligt ISO 14001:2015

- Implementera såväl universitetets, som den egna verksamhetens, verksamhetstrategier och -planer avseende hållbar utveckling och miljöledning.
- Ansvara för att Gemensamma förvaltningen genomför miljörevisioner i enlighet med universitetets miljörevisionsplan och åtgärddar avvikelser från interna och externa miljörevisioner.
- Kontrollera efterlevnad av miljölagstiftning i enlighet med universitetets rutiner.
- Ansvara för avvikelse-/incidentrapportering inom hållbar utveckling.
- Årligen följa upp och kommunicera resultatet inom den egna verksamheten.
- Årligen lämna underlag till universitetets hållbarhetsredovisning.

4.1.4 Överbibliotekarie

Överbibliotekarien beslutar om hållbar utveckling och miljöledningssystem på Universitetsbiblioteket enligt rektors delegationsordning. Detta innebär konkret att Överbibliotekarien ansvarar för att:

- Utse miljösamordnare med tydligt uppdrag och i omfattning utifrån verksamhetens behov.
- Säkerställa resurser och kompetens för att uppfylla kraven i miljöledningssystemet.
- Tillämpa universitetets regler och rutiner för miljö- och hållbarhetsarbetet samt för arbetsmoment som kan orsaka negativ miljöpåverkan eller överträdelse av miljölagstiftning.
- Implementera såväl universitetets, som den egna verksamhetens, verksamhetstrategier och -planer avseende hållbar utveckling och miljöledning.
- Ansvara för att Universitetsbiblioteket genomför miljörevisioner i enlighet med universitetets miljörevisionsplan och åtgärddar avvikelser från interna och externa miljörevisioner.
- Kontrollera efterlevnad av miljölagstiftning i enlighet med universitetets rutiner.
- Ansvara för avvikelse-/incidentrapportering inom hållbar utveckling och miljöledning.
- Årligen följa upp och kommunicera resultatet inom den egna verksamheten.
- Årligen lämna underlag till universitetets hållbarhetsredovisning.

4.2 Fakultetsnivå

4.2.1 Fakultetsstyrelsen

Fakultetsstyrelsen beslutar om fakultetens verksamhetsstrategi med innehåll inom hållbar utveckling.

Fakultetsstyrelsen ansvarar för att följa upp hur hållbar utveckling utgör en integrerad del i fakultetens utbildningsverksamhet i enlighet med uppdraget om uppföljning, kvalitetssäkring och utveckling av fakultetens kärnverksamhet i universitetets arbetsordning.

4.2.2 Dekan

Dekan beslutar om hållbar utveckling och miljöledningssystem enligt rektors delegationsordning. Detta innebär konkret att dekan ansvarar för att:

- Utse miljösamordnare med tydligt uppdrag och i omfattning utifrån verksamhetens behov (se bilaga 2)
- Tillämpa universitetets regler och rutiner för miljö- och hållbarhetsarbetet samt för arbetsmoment som kan orsaka negativ miljöpåverkan eller överträdelse av miljölagstiftning.
- Implementera såväl universitetets, som den egna verksamhetens, verksamhetsstrategier och -planer avseende hållbar utveckling och miljöledning.
- Ansvara för att avvikelser från interna och externa miljörevisioner vid institutionerna åtgärdas.
- Årligen följa upp och kommunicera resultatet inom den egna verksamheten.
- Årligen lämna underlag till universitetets hållbarhetsredovisning.

Samt i fråga om fakultetskansliet:

- Säkerställa resurser och kompetens för att uppfylla kraven i miljöledningssystemet.
- Kontrollera efterlevnad av miljölagstiftning i enlighet med universitetets rutiner.
- Ansvara för avvikelse-/incidentrapportering inom hållbar utveckling och miljöledning.

4.3 Institutionsnivå/motsvarande⁵

4.3.1 Prefekt/motsvarande

Prefekt beslutar, enligt rektors delegationsordning, om hållbar utveckling och miljöledningssystem efter delegation från dekan. Detta innebär konkret att prefekten ansvarar för att:

- Utse miljörepresentant/-er med tydligt uppdrag och i omfattning utifrån verksamhetens behov (se bilaga 2)⁶
- Säkerställa resurser och kompetens för att uppfylla kraven i miljöledningssystemet.
- Tillämpa universitetets regler och rutiner för miljö- och hållbarhetsarbetet samt för arbetsmoment som kan orsaka negativ miljöpåverkan eller överträdelse av miljölagstiftning.
- Implementera såväl universitetets, som den egna verksamhetens, verksamhetsstrategier och -planer avseende hållbar utveckling och miljöledning.

⁵ Med motsvarande avses i tillämpliga delar även nationella enheter.

⁶ Detta är ett krav på institutioner men är valfritt för nationella enheter.

- Integrera hållbar utveckling i kurser och utbildningsprogram.
- Ansvara för att institutionen genomför miljörevisioner i enlighet med universitetets miljörevisionsplan och åtgärdar avvikelser från interna och externa miljörevisioner.
- Kontrollera efterlevnad av miljölagstiftning i enlighet med universitetets rutiner.
- Ansvara för avvikelse-/incidentrapportering inom hållbar utveckling och miljöledning.
- Säkerställa en årlig inventering av institutionens kemikalier i KLARA.
- Årligen följa upp och kommunicera resultatet inom den egna verksamheten.

Bilaga 1 Stödfunktioner på universitetsgemensam nivå för implementering av roller och ansvar

Universitetsdirektören har ett övergripande ansvar att förvalta och utveckla universitetets miljöledningssystem i enlighet med kraven i ISO 14001, EMAS och Förordning (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Som stöd i utförandet kan universitetsdirektör delegera arbetsuppgifter till relevanta funktioner inom universitetet. Dessa funktioner kan till exempel ha i uppgift att:

- Biträda rektor och vara rektors kontaktperson i frågor som rör hållbar utveckling och miljöledningssystem.
- Utgöra en stödresurs för övriga verksamhetschefer vad avser miljöledningsarbetet.
- Ge strategisk rådgivning till universitetsledningen och vara dess stöd inom frågor som rör hållbar utveckling och miljöledning.
- Med planerade intervall genomföra "universitetsledningens genomgång av miljöledningssystemet".
- Kartlägga direkta och indirekta miljöeffekter som verksamheten kan ge upphov till.
- Utarbeta förslag till universitetsgemensamma styrande miljöledningsdokument.
- Samordna arbetet med att uppnå fastställda mål och strategier inom hållbar utveckling och miljöledning samt vara ett stöd till fakulteter och institutioner i det arbetet.
- Planera och genomföra utbildning för chefer och övrig personal inom hållbar utveckling och miljöledning.
- Utarbeta universitetets miljörevisionsplan och planera miljörevisioner samt att bistå universitetets olika enheter vad avser miljörevision.
- Utbilda interna miljörevisorer i syfte att kvalitetssäkra de interna miljörevisionerna.
- Bistå universitetets verksamheter med underlag inom hållbar utveckling och miljöledning.
- Informera och kommunicera universitetets miljöprestanda internt och med omvärlden.
- Vara ett centralt stöd för verksamhetens egenkontroll vad avser miljö.
- Samordna universitetets kontakter med miljömyndigheter.
- Sammanställa och analysera universitetets efterlevnad av miljölagstiftning samt avvikelser och incidenter.
- Årligen följa upp resultat inom hållbar utveckling och miljöledning och att redovisa dessa för universitetsledningen, anställda, studenter samt övriga intressenter.

Bilaga 2 Stödfunktioner på fakultets- och institutionsnivå för implementering av roller och ansvar

Fakultetsnivå:

Dekan ansvarar för hållbar utveckling och miljöledningssystem i enlighet med avsnitt 4.2.2 i detta dokument. Som stöd i utförandet ska dekan utse miljösamordnare med tydligt uppdrag och i omfattning utifrån verksamhetens behov. Miljösamordnare på fakultet kan till exempel ha i uppgift att:

- Vara dekanens stöd i arbetet med hållbar utveckling och miljöledning och rapportera till denne hur arbetet fortlöper.
- Leda och samordna det operativa arbetet med hållbar utveckling och miljöledning inom fakulteten.
- Kommunicera arbetet med hållbar utveckling och miljöledning till fakultetens institutioner.
- Stötta institutionernas miljörepresentanter.
- Samordna avvikelser-/incidentrapporteringen vid fakulteten.
- Planera, samordna och ta fram underlag för interna och externa miljörevisioner.
- Följa upp fakultetens arbete med hållbar utveckling och miljöledning.

Institutionsnivå/motsvarande:

Prefekt/motsvarande ansvarar för hållbar utveckling och miljöledningssystem i enlighet med avsnitt 4.3.1 i detta dokument. Som stöd i utförandet ska prefekt utse miljörepresentant/-er med tydligt uppdrag och i omfattning utifrån verksamhetens behov. Miljörepresentant på institution kan till exempel ha i uppgift att:

- Vara prefektens stöd i arbetet med hållbar utveckling och miljöledning och rapportera till denne hur arbetet fortlöper.
- Leda och samordna det operativa arbetet med hållbar utveckling och miljöledning inom institutionen.
- Kommunicera arbetet med hållbar utveckling och miljöledning till institutionens medarbetare och studenter.
- Samverka med miljörepresentanterna vid universitetet.
- Samordna avvikelser-/incidentrapporteringen vid institutionen.
- Planera, samordna och ta fram underlag för interna och externa miljörevisioner.
- Följa upp institutionens arbete med hållbar utveckling och miljöledning.